

22.3.2022

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 27.1.2022

Lausuntopyyntö oikeusministeriön työryhmämietinnöstä: pakkokeinolain muutostarpeet

Oikeusministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta työryhmämietinnöstä. Mietinnön on valmistellut oikeusministeriön 10.7.2020 asettama työryhmä, jonka tehtävä oli tarkastella pakkokeinolain muutostarpeita ja valmistella tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Työryhmän tuli laatia mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Liikenne- ja viestintäministeriö lausuu hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa:

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 3 §:ssä säädettäisiin telekuuntelun edellytyksistä. Ehdotettavien edellytysten osalta on liikenne- ja viestintäministeriön mukaan kannatettavaa, että säännöksessä olisi aiempaa laajemmin otettu huomioon tietoverkkoon kohdistuvat rikokset. Ehdotettavalla muutoksella olisi myös vaikutuksia teleoperaattoreiden toimintaan, koska tietopyynnöt teleoperaattoreille lisääntyisivät. Tämä olisi tarpeellista ottaa huomioon esitysluonnoksen jatkovalmistelussa vaikutusten arviointia koskevassa jaksossa.

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 5 ja 9 §:ssä ehdotetaan luovuttavaksi telepäätelaitteiden tai teleosoitteiden listaamisesta, joille haetaan päätöstä telekuunteluun tai -valvontaan. Jatkossa toimenpide kohdistuisi yksilöityjen laitteiden sijasta henkilöön. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää säännöksen tavoitettava kannatettava, mutta käytännössä olisi varmistuttava siitä, että seurattavien laitteita tai osoitteita ei lisätä seurantaan liian kevein perustein sivullisten luottamuksellisen viestin suojaamiseksi. Edelleen tulisi olla riittävät perusteet epäillä, että jokin yksittäinen laite tai teleosoite kuuluu päätöksessä tarkoitettulle henkilölle.

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 10 §:n osalta jää liikenne- ja viestintäministeriön mukaan epäselväksi, mitä tietokantoja säännösehdotuksessa tarkoitetaan. Tämän vuoksi epäselväksi osittain jäävät myös säännöksen tosiasialliset vaikutukset.

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 25 §:n 2 momentissa ehdotetaan, että teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimiseen käytettävän laitteen osalta ei jatkossa määriteltäisi sen teknisiä ominaisuuksia siten, että laitetta voitaisiin käyttää vain teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Sen sijaan laite voisi olla mikä tahansa "laite". Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi on säädetty sen tarkastaminen, että kyseinen laite ei aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteilla tai palveluille. Koska laite voisi jatkossa olla mikä tahansa laite, jota voidaan mahdollisten muiden ominaisuuksien lisäksi käyttää teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöimiseen, voi tämä muutos aiheuttaa vaikutuksia Liikenne- ja viestintäviraston tarkastustoiminnan laajuuteen ja siten resursointiin. Tämän vuoksi esitysluonnoksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida ehdotuksen tosiasiallisia vaikutuksia yhdessä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Niko-Matti Ronikonmäki
Yksikön johtaja

Jakelu
Tiedoksi

Oikeusministeriö
LVM/Virkamiesjohtoryhmä ja KOO:n johtoryhmä
LVM/Lainvalmistelun yhteistyöryhmä

VN/13190/2020-LVM-28

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: